

Ramon Gómez Molina

Buf, quina tarda!

Tinet
www.tinet.cat

*La memòria és la possibilitat de sentir
l'olor de les roses durant l'hivern.*

J. Garland Pollard

Amb un sonor *Nas de barraca, sant Boi* (do do do mi fa) a la porta de casa, en Quimet m'indicava que podíem aplegar-nos per portar a cap el que havíem acordat unes hores abans a classe. Efectivament, en obrir, aparegué emmarcat a contrallum en Quim. Nosaltres dos sortíem del col·legi una mica abans que ho fessin en Pep i en Cesc.

En aquell llavors, el que ara us escriu vivia en una població que feia —el 1941, data en què esdevé la present narració— setze anys que havia aconseguit ser declarada ciutat.

També en aquell temps la meva ciutat havia fet seu el missatge maciànic de la «caseta i l'hortet», tenia dues línies de tren, un gran canal per a regants i, a més a més, un riu que Déu n'hi do. Les seves casetes baixes s'expandien cap el sud, cap a la verda marina.

L'any 41, els nostres pares tot just havien sortit d'una atroç guerra que anomenaven civil i ara havien de fer mans i mànigues per sobreviure.

De tota aquella ensulsiada imposada pels vencedors de la contesa, la mainada, de retruc, en patíem les conseqüències, que es traduïen en molta fam, cues arreu, *piojo verde*, massa misses i prohibicions a dojo...

A les aules era difícil estudiar quan teníem la ment ocupada per la tenalla de la gana. A la mateixa escola, només tres anys abans, ens oferien un got de llet en pols calent i un panet tots els matins. En la nova situació, aquest breu desdèjuni ens l'havien arrabassat.

A classe, físicament amuntegats en bancs de fusta, la quitxalla, la majoria amb el cap rapat, intentava no endormiscar-se davant uns mestres les lliçons dels quals,

per qüestió de la llengua, ni ells mateixos entenien prou bé.

Col·legi d'aquell llavors, amb José Antonio, el Generalísimo i el crucifix.

I ara deixem-nos de digressions inútils i continuem com cal la narració.

En Pep vivia a Cornellà; els altres, no... Ell va ser qui ens havia dit que coneixia un indret on podíem trobar pomes «així de grans» —i feia un gest amb els braços com si es referís a una carabassa—.

—Per què no hi anem aquesta tarda, quan sortim del col·le?

Vam estar d'acord. En plegar, després de haver cantat un precipitat i poc entusiasta *Cara al sol*, vam anar a fer un mos a casa. Després vam haver d'esperar que sortís en Cesc de la seva classe.

Una vegada tots junts, per fer més via, vam anar camps a través, per darrere de l'escola. A mig camí ens trobàrem una munió de nanos que s'enfrontava en una batalla campal contra uns gitanets. No hi vam intervenir —però ens moriem de ganes— perquè nosaltres teníem una altra feina més important.

Mentre ens allunyàvem, sentíem com aquella quitxalla cantava allò de:

*Gitanos peluts
que a l'infern
no us han volgut...*

Vam travessar les vies del carrilet i més enllà se'ns oferia un magnífic camp ple d'arreglades pomeres que semblava volien convidar-nos a entrar-hi. No va ser gens difícil accedir-hi.

A les primeres queixalades, ens adonàrem que les pomes eren massa verdes. Malgrat aquest inconvenient, continuàrem mossegant-les. En Cesc i en Quim se n'embutxacaren a corre-corrents.

De sobte, sentim una veu de tro estripat que diu:

—¿Qué hacéis en propiedad ajena, zagalones?

Mirem de trobar d'on surt la veu. Coi, la guàrdia civil, camuflada entre els arbres! No podíem escapolar-nos: la parella ens barrava el pas.

—Menos mal que no habéis hecho ningún destrozo — continuà el de la veu de tro, el qual, a més a més de ser caporal, lluia un bigoti negre en forma de raspall.

En Quim, el més eixerit de la colla, féu:

—*Hemos cogido alguna fruta porque tenemos hambre, señor civil.*

—*Y por eso os creéis con derecho a robar lo que no es vuestro, mocosos.*

—*No, pero...*

—*¡No hay pero que valga!*

S'ha de dir que els dos guàrdies civils no duïen el seu germanet màuser, sinó la pistola reglamentària. També s'ha de dir que havíem sentit dir coses que feien feredat envers els homes vestit de verd-oliva.

—*Y tú qué haces detrás de ese árbol. ¡Anda, sal de una vez!*

—*La verdad, señor guardia: yo no tengo nunca hambre. Yo sólo he venido para acompañarlos* —intentava explicar en Pep, sense gaire convicció.

—*Y lo que llevas en los bolsillos, ¿qué? Y tú, coño!, acaba de una vez.* —Ara se'm referia a mi, que encara tenia a la boca mitja poma. Vaig fer un esforç per a no ennuegar-me i me la vaig empassar.

—*¡Vamos, mocosos, todos al cuartelillo!* —va decidir el de la benemèrita.

Com una corda de presos, amb un tricorni davant i un altre darrere, vam sortir del pomerar camí de la *casa cuartel*.

No fariem cara de malfactors perquè la gent amb la qual ens creuàvem ni ens miraven.

Gairebé arribàvem al quarter, quan vam veure que estaven arriant la bandera. El caporal es va posar firmes i va fer la salutació militar. Ens va mirar i ens digué:

—¡A ver si saludáis a la bandera, mocosos! ¿Acaso no os lo enseñan en clase?

I nosaltres el vam obeir fent la salutació dels feixistes italians, com solíem fer-ho a col·legi.

Jo, com portava la cartera a la mà dreta, saludava amb l'esquerra.

En adonar-se'n el guàrdia, m'advertí:

—¡Saluda con el otro brazo, coño de crío!

Calia fer-li cas.

Una vegada dintre del quarter, ens preguntà:

—¿Y qué suponéis que hemos de hacer con vosotros?

—Pues... pues dejarnos ir a casa, que allí ya nos espera una de buena —indicà en Cesc.

—Pues no saldréis de aquí así como así.

—¿Entonces, señor guardia...? —mormolà en Quim, com consternat.

—Vamos a ver. Primero: ¿a qué colegio vais?

En Quim va contestar, un tant nerviós, i el de la benemèrita va fer uns apunts en una llibreta.

—Bueno: vamos a acabar con este asunto. Como todo pecado lleva su penitencia...

El de la veu de tro estripat —el seu company semblava mut perquè en tot el camí fins a la caserna no obrí boca— es va dirigir a una habitació de l'interior, d'on va treure

unes galledes plenes d'aigua, unes escombres i baietes, objectes que ens els va lliurar a nosaltres.

—Vale, chavales: ahora a barrer y a fregar todo el cuartelillo. ¡Ya!

Ens vam mirar els uns als altres amb un esguard assassí que no va passar inadvertit pels dos *números* que ens retenien.

Al final, vuit mans poc destres en feines domèstiques vam escombrar i fregar el quarter en una mica més d'un parell d'hores. La tasca que havíem portat a terme estava tan ben feta que el caporal restà satisfet, perquè per sota del bigoti en forma de raspall ens va premiar amb un mig somrís.

—Bueno: coger los trastes y guardarlos en aquel rincón. Y ahora derechos a casita, y que no os vea más por aquí, ¿entendidos?

Massa bé que ho enteníem. I ara, els quatre, en silenci — dos amb la cartera penjada a l'espatlla i els altres dos agafant-la per la nansa—, vam sortir de la caserna en direcció a la carretera, a la vegada que no perdiem de vista com el rètol que deia «*Todo por la patria*» s'empetitia.

Abans de sortir, la gosadia d'en Quimet ens hagués pogut costar un altre disgust gros, quan va comentar al caporal:

—Observe a su compañero: lleva una manzana guardada en el bolsillo de atrás.

En Pep, que vivia a la plaça del Caudillo, de Cornellà, es va acomiadar exclamant: «Buf, quina tarda!» I nosaltres seguïrem camí envers l'Hospitalet.

Primera edició en ePUB i PDF: setembre de 2013.

Publicat a www.tinet.cat.

Diputació Tarragona

Distribució sota llicència "[Reconeixement –
No Comercial – Sense Obra Derivada
\(by-nc-nd\) 3.0 Espanya](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/)" de Creative Commons.

